

Uddrag af konklusioner fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyse "Offentlige indkøb via centrale rammeaftaler"

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har netop offentliggjort en analyse af centrale rammeaftaler. Analysen undersøger, om den stigende centralisering af offentlige indkøb har en negativ effekt på konkurrencen, og om centrale rammeaftaler medvirker til mere effektive indkøb.

Analysen lider desværre under, at den er alt for generel og på flere afgørende steder ikke går tilstrækkeligt i dybden. Dertil kommer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen drager en helt uforståelig håndfast konklusion med hensyn til effekten på konkurrencen, som datagrundlaget i analysen slet ikke kan bære.

Dette samt de vigtigste konklusioner set med rådgiverbranchens briller beskrives i det følgende.

Tynd konklusion om konkurrenceeffekter

- Analysen konkluderer, at der ikke umiddelbart er tegn på, at centrale rammeaftaler påvirker konkurrencen negativt på sigt, når der ses på tværs af alle undersøgte aftaler. Efter DI Videnrådgivernes opfattelse er der ikke grundlag i data for at konkludere dette. Styrelsen har således ikke analyseret, hvordan de enkelte markeder påvirkes af centraliseringen af offentlige indkøb, og medtager i øvrigt heller ikke alle rammeaftaler, men kun SKI, SI og de kommunale indkøbsfællesskabers rammeaftaler.
- Læs eventuelt mere i DI's høringssvar til analysen [her](#).
- På et punkt nærmer konklusionen sig endda en fordrejning af data. Analysen konstaterer, at 75 pct. af de virksomheder, der ikke er på en central rammeaftale, mener, at det ikke har væsentlige konsekvenser for dem, mens 25 pct. angiver at det har væsentlige konsekvenser for dem. Når man nærlæser rapporten, fremgår det imidlertid, at de 75 pct. består af ca. 36 pct., der er meget enige eller enige i, at det ikke har væsentlige konsekvenser ikke at være på en rammeaftale samt 39 pct., der svarer enten ved ikke eller hverken/eller. Data giver således efter DI Videnrådgivernes opfattelse ikke grundlag for at konkludere, at virksomheder, der ikke er på en rammeaftale, ikke oplever problemer med konkurrencen.

Mange små opgaver under EU's tærskelværdier købes på SKI's aftaler

- Mellem 50 og 75 pct. af de opgaver, der købes på SKI's rammeaftaler, ligger under EU's tærskelværdier. Desværre går analysen ikke i dybden med denne oplysning, og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen konkluderer heller ikke på dette.
- Set i et konkurrencemæssigt perspektiv er det en meget relevant problemstilling, da de mindre virksomheder, som har svært ved at komme på centrale rammeaftaler, jo netop burde have muligheder for at vinde opgaver under tærskelværdierne.
- Denne problemstilling vil DI Videnrådgiverne holde øje med i den kommende tid. Det er lykkedes at få vores forslag om at afskaffe annonceringspligten med i forslaget til en ny udbudslov. Hermed bliver det mere enkelt at købe opgaver fra 500.000 kr. og op til EU's tærskelværdier, da der alene skal gennemføres en markedsafdækning. De offentlige indkøbere får hermed et reelt alternativ til rammeaftaler, når det drejer sig om køb af de mindre opgaver, som de bør udnytte.

Rammeaftaler er ikke altid effektive og besparende

- Analysen viser, at de offentlige indkøbere oplever, at rammeaftaler ofte giver effektive indkøb, mens virksomhederne oplever, at de giver effektive indkøb nogen gange, men ikke hver gang.
- Især konkluderer analysen, at miniudbud skal bruges med omtanke. Køb på rammeaftaler med miniudbud giver ikke nødvendigvis lavere priser, end hvis der var indgået en kontrakt. I analysen vurderes det, at dette skyldes det høje ressourceforbrug ved rammeaftaler med miniudbud.

Rammeaftaler matcher ikke altid behov

- Kun hver fjerde indkøber synes, at rammeaftaler med miniudbud rammer plet og matcher behovene. Når der ses på samtlige rammeaftaler, altså også de med direkte tildeling, er det 50 pct. af indkøberne, der finder, at rammeaftalerne matcher behovene.
- Da de fleste rammeaftaler med miniudbud rummer komplekse ydelser, siger denne konklusion formentlig mere om, at det er svært at matche behovene, når der købes komplekse ydelser på rammeaftaler.
- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anbefaler på baggrund af analysens resultater, at miniudbud bruges med omtanke.

Sikkerhed for omsætning er afgørende for gode tilbud

- Sikkerhed for en vis omsætning på en rammeaftale er en vigtig forudsætning for, at virksomhederne finder aftalen attraktiv at byde på, og for at virksomhederne byder med en konkurrencedygtig pris.

- Det står i kontrast til, at mange af de centrale rammeaftaler for rådgiverydelser ikke giver sikkerhed for en vis omsætning. Hertil kommer, at DI Videnrådgiverne ofte hører fra medlemmer, at en del af rammeaftalerne ikke bliver brugt særlig meget.

Stor forskel på den faktiske omsætning og den estimerede omsætning

- Analysen viser, at der ofte meldes højere forventede omsætningstal ud på rammeaftaler, end der faktisk bliver købt ind for. Konkret er det 54 pct. af virksomhederne, der oplever, at den faktiske omsætning på rammeaftalen ikke lever op til den forventede omsætning, som er fremgået af udbudsmaterialet.

Rammeaftaler med bredt sortiment skaber mindre konkurrence

- Analysen finder, at der er en tendens til, at der er færre virksomheder, der byder på rammeaftaler med et bredt sortiment. Det skyldes formentlig, at de brede sortimenter gør det svært for de mindre og mere specialiserede virksomheder at byde.
- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen konkluderer også, at de brede sortimenter er en vigtig grund til at der indgås konsortier. Analysen viser i øvrigt, at konsortier i udpræget grad anvendes på SKI's rammeaftaler for rådgiverydelser, for eksempel it- og rådgivende ingeniør- og arkitektydelser.

Standardisering er en udfordring i forhold til rammeaftaler

- Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens holdning, at standardisering er nødvendig på rammeaftaler for at sikre tilstrækkelig volumen for stordriftsfordele. På den anden side viser analysen også, at standardisering skaber udfordringer, fordi brugerne har forskellige behov.
- Det får styrelsen til at anbefale, at standardisering skal være på dét niveau, der skaber volumen og mulighed for stordrift, men samtidig ikke afskærer for mange fra at byde.

Hvis du vil læse hele analysen, kan du finde den på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside [her](#).